

In de pot gedrukt of van de pot gerukt

Op zijn visitekaartje staat 'laanbomen in potten' en dat is precies wat Derk en zijn broer Herman van Eldik doen. Nu is dat op zich niet heel bijzonder.

Bijzonder is dat beide broers op de vijf hectares die zij tot hun beschikking hebben alleen potten hebben en verder niets meer. Tenminste... voorlopig nog niet.

Auteur: Hein van Iersel

Als superspecialist mag je een uitgesproken mening hebben, en dat heeft Derk van Eldik ook. Broer Herman blijft liever wat meer op de achtergrond, maar naar Derks mening wordt er in Nederland – hoewel hij dit soort stevige woorden niet snel zal gebruiken – nogal waf afgerotzooïd met laanbomen in potten. Er worden te vaak bomen opgerooid uit de volle grond, in de pot gedrukt en vervolgens bijna linea recta naar de

klant getransporteerd. Voor Van Eldik is dat niet de manier. Een laanboom moet de tijd krijgen om een goed wortelstelsel te maken in de pot voordat hij doorgaat naar de klant. Van Eldik zegt daarom geregeld nee tegen klanten als ze interesse tonen voor een product dat in zijn visie nog niet 'klaar' is: 'Voordat je het weet krijgt mijn product daardoor een slechte naam en daar is niemand mee geholpen.'

Derk van Eldik: 'Soms heeft het gewoon wat tijd nodig. Ik kan een boom wel meteen verkopen als hij net volop in het blad zit, maar dan is het blad nog veel te gelp en daarmee kwetsbaar. Het is veel beter een paar weken te wachten, totdat het blad wat is afgehard en de boom zonder schade kan doorgroeien.'

5 min. leestijd

ACHTERGROND

oppervlak is waarschijnlijk het intensieve karakter van de teelt. Vijf hectare is voor een laanboomkweker niet veel, maar op de manier waarop de broers dat doen wel. Met andere woorden: het kweken van laanbomen in potten is veel intensiever dan in de volle grond. Het gaat bijna 24 uur per dag, zeven dagen per week door. In principe kunnen zaken als water geven helemaal geautomatiseerd worden en bij grotere collega-kwekers gebeurt dat ook. Maar de broers hechten eraan om op kritische dagen – dus met veel zon of wind – een paar keer per dag over het bedrijf te lopen en her en der een

Engeland gaat op dit moment goed, maar dat kun je niet zeggen van Rusland

Opheusdense klei

De beide broers kweken nu op een oppervlakte van vijf hectares. Tot voor kort was een klein gedeelte van de kwekerij vollegronds, maar daar zijn de broers mee gestopt. Als je de uitleg van Derk van Eldik daarover aanhoort, lijkt het wel of hij dat gedaan heeft uit zelfbescherming. De beide broers willen alleen met de hoogste kwaliteit werken en dat is lastiger als je zelf een deel van de spullen uit eigen teelt produceert. Van Eldik: 'Ik kan nu de hoogste kwaliteit inkopen en hoef geen compromis te sluiten.' Verder is de zware Opheusdense klei voor een groot aantal soorten natuurlijk niet geschikt. Voorbeelden daarvan zijn *Sorbus* en *Liquidambar*.

Intensief

De belangrijkste reden voor het relatief kleine

VOORGROND

Het is een goede gewoonte dat de redactie van dit blad geïnterviewden het artikel laat lezen. Dit met het doel feitelijke onjuistheden te vermijden. Zo ook dus bij Derk van Eldik. Hieronder zijn reactie:

'Duidelijk stuk. Mijn broer treedt weliswaar niet op de voorgrond, maar is voor ons bedrijf een onmisbare schakel in het geheel. Hij verdiept zich met name in bemesting en gewasbescherming. Met zijn kennis is hij geweldig belangrijk; dat zou ik wel iets meer naar voren willen laten komen. Daarnaast', zo vervolgt Van Eldik, 'proberen wij christen te zijn met al onze gebreken. En wij leven in het besef dat wij 100 procent afhankelijk zijn van de zegen des Heren. Niet onszelf, maar de naam des Allerhoogsten moeten wij eren.'

Ieder voordeel heeft meestal ook een nadeel. **En dat geldt natuurlijk ook voor de teelt in potten**

extra plas water toe te dienen. Soorten als plataan zijn heel gevoelig en kunnen bijna ongemerkt droog komen te staan. Als ik later met Derk van Eldik over de kwekerij loop, laat hij me bijna onbewust zien hoe dat in zijn werk gaat. Met zijn rechterhand tilt hij een pot een paar centimeter van de grond, op die manier wegend of er voldoende water in de pot en de plant aanwezig is. Dat Van Eldik zo'n pot überhaupt kan tillen, heeft

alles te maken met de teeltmethode. Een kluit van hetzelfde formaat zou misschien wel 80 tot 90 kilogram wegen. Door het gebruik van het veel lichtere substraat weegt een pot ongeveer 35 kilogram. Dat grote gewichtverschil is ook cruciaal bij het transport. De markten van Van Eldik zijn allemaal ver weg: Scandinavië, Engeland en, heel belangrijk, Rusland. Door het gebruik van substraat kunnen er veel meer bomen in een transport. Met

het oog op datzelfde transport gebruikt Van Eldik ook geen pot, maar zakken. Een pot heeft het voordeel dat hij bijvoorbeeld op een tuincentrum goed rechtop blijft staan. Tijdens het transport zorgt de keiharde flensrand van de pot er echter wel voor dat de stammen makkelijk beschadigd raken. Bij de veel zachtere boomzakken bestaat dat gevaar niet. Van Eldik heeft verder ook het idee dat de zakken bijna hetzelfde werken als sleufpotten of aipots.

Als het heel heet wordt, zouden de wortels die tegen de wand van de pot aan groeien, afsterven, waardoor een soort wortelsnoei plaatsvindt. Ook qua prijs zijn zakken interessant: ongeveer € 1,50 per stuk voor een 80 literzak. Dat is veel goedkoper dan een harde pot.

‘Mijn broer treedt niet op de voorgrond, maar is voor ons bedrijf een onmisbare schakel in het geheel’

Gevoelig

Ieder voordeel heeft meestal ook een nadeel, en dat geldt natuurlijk ook voor de teelt in potten. Een belangrijk nadeel is de hogere vorstgevoelig-

heid in het vroege voorjaar. In de winter van 2012 heeft Van Eldik op die manier behoorlijk leergeld betaald. Door de aanvankelijk hoge temperatuur waren veel wortels al uit hun winterrust. Toen daar vervolgens zware vorst overheen kwam, gingen veel planten het hoekje om. Inmiddels weet Van Eldik hoe hij zich daarop moet voorbereiden. De extra gevoelige soorten worden dicht op elkaar gezet, de wortels afgedekt met een zeil. Ook voor de andere planten is het zaak dat een harde noordoostenwind niet direct langs de potten heen blaast.

Rusland

Het is al gezegd: Van Eldik richt zich met name op landen als Engeland, Scandinavië en Rusland. Landen dus die het meeste voordeel hebben van de werkmethode van het bedrijf, waarbij het gaat om het verlengen van het teeltseizoen. Engeland gaat op dit moment goed, maar dat kun je niet zeggen van Rusland. Natuurlijk vallen de producten van de kwekerij onder de boycot, maar het werkelijke probleem van de tegenvallende omzet is niet de boycot, maar de lagere roebelkoers. Bomen uit Opheusden zijn zo duur geworden voor consumenten uit Rusland dat de afzet stopt.

Volgende generatie

Derk en Herman zijn nog geen vijftig, maar toch staat de volgende generatie al te trappelen. De zonen van Derk en de dochter van Herman werken al behoorlijk mee. De oudste zonen van Derk werken al bij collega-kwekers en Derk hoopt zelf dat hij een van zijn zonen naar het buitenland

kan krijgen voor een leerstage. En hoewel deze zonen nog maar net zestien zijn, weten ze al precies waarmee zij het bedrijf willen uitbreiden. Van Eldik neemt me mee naar het bedrijf van buurman Roelofsen, die zijn eigen variant van de gotenteelt heeft ontwikkeld. De jonge spullen of, in dit geval, handverdelingen, staan niet met zijn allen in dezelfde goot, maar gewoon in sleufpotten op een goot met uitsparingen. Deze uitsparingen zorgen ervoor dat de planten niet kunnen omwaaien. Van Eldik lijkt ervan overtuigd: dit wordt de toekomst; veel flexibeler en goedkoper dan de gotenteelt. De enige opmerking die Van Eldik maakt, is dat er geen handverdelingen op horen te staan, maar bomen op eigen wortel. Dat wordt volgens de kweker de toekomst.

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.boom-in-business.nl/artikel.asp?id=23-5487>